

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/2/2018
Identifikačné číslo spisu:	9517100215
Dátum vydania rozhodnutia:	05.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9517100215.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obžalovaného Y. R., pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí konanom 5. septembra 2018 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného Y. R. a o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-1T/31/2017, z 8. januára 2018 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušuje rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-1T/31/2017, z 8. januára 2018.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovaného Y. R., nar. XX. februára XXXX v K., trvale bytom
F. J., P. ulica č. XXX,

podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 129/16/1000 z 26. októbra 2017, podľa ktorej sa mal dopustiť prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona a prečinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona tak, že

ako živnostník s prideleným IČO: XX XXX XXX uzatvoril dňa 26.04.2013 s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave dohodu o poskytnutí príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť č. XX/§XX/XXXX, doplnenú dodatkom č. 1 zo dňa 26.04.2013, ktorým sa špecifikoval pomer prostriedkov poskytnutých z Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v rozsahu 85% : 15% a dodatkom č. 2 zo dňa 20.04.2015, ktorým sa upravilo čerpanie oprávnených nákladov na nákup štiepkovacieho stroja (1400 EUR), krovínorezu (800 EUR), motorovej pily (600 EUR) a odvodov do zdravotnej poisťovne (1428,96 EUR), na základe ktorej mu bol dňa 06.05.2013 poskytnutý nenávratný finančný príspevok 4.228,96 EUR, z ktorého 85 % (3 594,62 EUR) pochádzalo z Európskeho sociálneho fondu a 15 % (634,34 EUR) zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, avšak

nákup motorovej pily, krovinorezu a štiepkovacieho stroja v celkovej výške 2.974,- EUR doložil v období od 26.02.2016 do 05.04.2016 nepravdivými účtovnými dokladmi, čím spôsobil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave škodu 2.974 EUR, z ktorej 2.527,90 EUR pochádzalo z Európskeho sociálneho fondu a 446,10 EUR zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky

pretože skutok nie je trestným činom.

II. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zamietam.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-1T/31/2017, z 8. januára 2018 bol obžalovaný Y. R. uznaný za vinného z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30.6.2016 na tom skutkovom základe, že

ako živnostník s prideleným IČO: XX XXX XXX uzatvoril dňa 26.04.2013 s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave dohodu o poskytnutí príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť č. XX/§XX/XXXX, doplnenú dodatkom č. 1 z 26.04.2013, ktorým sa špecifikoval pomer prostriedkov poskytnutých z Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v rozsahu 85% : 15% a dodatkom č. 2 z 20.04.2015, ktorým sa upravilo čerpanie oprávnených nákladov na nákup štiepkovacieho stroja 1.400 euro, krovinorezu 800 euro, motorovej pily 600 euro a odvodov do zdravotnej poisťovne 1.428,96 euro, na základe ktorej mu bol dňa 06.05.2013 poskytnutý nenávratný finančný príspevok 4.228,96 euro, pričom nákup motorovej pily, krovinorezu a štiepkovacieho stroja v celkovej výške 2.974 euro preukazoval v období od 26.02.2016 do 05.04.2016 nepravdivými účtovnými dokladmi spoločnosti R., s.r.o., D. XX, L. XXX XX, A.: XX XXX XXX, čím spôsobil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave škodu 2.974 euro, ktorú sumu tvoril vo výške 2.527,90 euro príspevok z Európskeho sociálneho fondu a vo výške 446,10 euro príspevok zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Za to bol obžalovanému podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30.6.2016 s použitím § 36 písm. j), písm. k) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov, ktorý mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložený a zároveň podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba na 12 (dvanásť) mesiacov.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „Dokazovaním na hlavných pojednávaniach bolo dokázané, že obžalovaný spáchal prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30.6.2016 na tom skutkovom základe, ako je uvedené v skutkovej vete predmetného rozsudku. Z výpovedí obžalovaného, svedkov, zástupkyne poškodenej spoločnosti, prečítaním listinných dôkazov súd dospel k záveru, že obžalovaný ako poberateľ príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, časť oprávnených výdavkov (nákup štiepkovacieho stroja, motorovej pily a krovinorezu) Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny deklaroval predložením falšovaných účtovných dokladov. Nakoľko Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci kontroly použitia prostriedkov nevykonával fyzickú kontrolu, či obžalovaný týmito strojmi disponuje a tieto boli riadne zaúčtované, je nutné mať za to, že obžalovaný predmetný nákup vykonal. Súd teda nemal žiadne pochybnosti o tom, že obžalovaný predložil falšovaný doklad o vykonaní nákupu strojov a tým vo vzťahu k nezistenému subjektu umožnil, že došlo k sprenevereniu prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev, nakoľko z týchto prostriedkov došlo k vyplateniu kúpnej ceny. Pokiaľ ide o zavinenie obžalovaného mal súd za to, že konal v nepriamom úmysle v zmysle § 15 písm. b) Trestného zákona. Tento záver je možné oprieť o ustanovenia dohody o poskytnutí

príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, v rámci ktorej bol poučený a zaviazal sa vynaložené náklady preukázať účtovnými dokladmi, o ktorých nebude oprávnená pochybnosť. Súd obhajobe obžalovaného tom, že nevedel, že predkladá falšované doklady a v podstate bol podvedený, neuveril. V prípade spoločnosti R. s.r.o. ide o spoločnosť, ktorá sa zaoberá stavebnou činnosťou a nemala podanú žiadnu inzerciu na predaj a v rámci predaja ani nezabezpečuje rozvoz. Obžalovaný pritom samotnú kúpu a nájdenie inzerátu opisoval veľmi jednoducho a všeobecne, že našiel inzerát, telefonoval naň a potom už došlo k dodaniu tovaru. Pritom bol dohodou viazaný na splnenie prísnych kritérií, pokiaľ ide o vydokladovanie použitia príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, aby to takto mohlo prebehnúť. Tobôž pri kúpe tovaru vyššej hodnoty prevyšujúcej sumu 1500 euro. Pre súd bolo nevieryhodné, že obžalovaný nevykonával žiadnu obhliadku stroja pred samotnou kúpou, ale stačilo mu jeho telefonické objednanie. Vo svetle týchto logických záverov je potom nutné poukázať na to, že spoločnosť, ktorá mala dodať tovar používaný najmä pri práci s drevinami je spoločnosťou, ktorá sa touto činnosťou nezaoberá, aj keď má všeobecné oprávnenie na maloobchod a veľkoobchod, ale ako to vyplýva z jej vyjadrení, zaoberá sa stavebnou činnosťou. Keď spoločnosť nemá podanú žiadnu inzerciu na predaj, je potom nutné tvrdenia obžalovaného považovať za klamstvo, že jej inzerciu našiel na internete. Vo vzťahu k takto vykonanej kúpe predaju, ako to obžalovaný vysvetľuje, si potom treba položiť otázku, prečo by nejaký subjekt vystupujúci na internete ako predávajúci, svoju totožnosť takto skrýval, najmä pri prvom predaji nechával na seba kontakt pre prípad reklamácií, alebo ďalšej dohody o predaji. Práve naopak, takýto subjekt by mal záujem svoju skutočnosť úplne skryť, aby sa vyhol v budúcnosti prípadnému kontaktovaniu zo strany kupujúceho. Pre súd tieto úvahy potom priniesli jediné možné vysvetlenie, že obžalovaný sa snažil iba formálne vydokladovať kúpu tak, aby splnil podmienky dohody o poskytnutí príspevku. Tomu nasvedčuje, že jeho obhajobu potvrdzujú jemu blízke osoby. Súd však nemôže vysloviť záver, že by išlo o fingovanú kúpu, ale určite môže vysloviť záver, že išlo o kúpu, ktorá sa nekonala tak, ako obžalovaný dokladoval. V tomto smere potom aj prípadné výpovede svedkov nie je možné považovať za vyslovene lživé, nakoľko nie je možné vylúčiť, že skutočne obžalovaný na internete kúpil tieto stroje, že mu boli dodané bielu dodávkou, ale určite mu neboli dodané spoločnosťou R. s.r.o., ako to tvrdí a súd má vzhľadom na predchádzajúce úvahy za to, že obžalovaný aj vedel, že nejde o kúpu tovaru v zmysle dojednania s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny od menovanej spoločnosti. Súd sa nestotožnil s obžalobou, ktorá kvalifikovala konanie obžalovaného aj ako spáchanie prečinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona. Skutok tak, ako je koncipovaný v obžalobe neobsahuje špecifické podvodné konanie zo strany obžalovaného v čase, keď došlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí príspevku s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Naopak, vykonané dôkazy preukazujú, že obžalovaný plnil všetky podmienky na to, aby mu bol príspevok priznaný, žiadny vykonaný dôkaz nie je možné vykladať tak, že by obžalovaný už v čase, keď podal žiadosť o poskytnutie príspevku na výkon samostatnej zárobkovej činnosti chcel jeho použitie sčasti preukazovať falšovanými dokladmi. Súd taktiež dospel k záveru, že vzhľadom na sofistikované vykonanie činu zo strany obžalovaného, vzniknutý následok škody na prostriedkoch Európskej únie, nedodržanie zmluvného záväzku, pričom takéto konanie, aj vzhľadom na ochotu na strane poskytovateľa príspevku meniť dohodnuté pravidlá, čomu nasvedčuje zmena dohody dodatkom č. 3, keď nič obžalovanému nebránilo domáhať sa zmeny dohody a určenie výšky oprávnených nákladov, ak nemohol obstaráť stroje v cenách, ako bolo určené a zistiť pohnútku obžalovaného nie je možné mať za to, že by závažnosť jeho konania bola nepatrná. Pri určovaní trestu súd prihliadal najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, a preto uložil trest odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby výkon ktorého podmienene odložil."

Proti tomuto rozsudku podali riadne a včas odvolanie obžalovaný Y. R. a prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor).

Obžalovaný v odvolaní uviedol: „S rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok nie som spokojný, pretože som sa nedopustil protizákonného konania, ktoré by bolo možné posudzovať ako trestný čin v zmysle príslušných ustanovení Trestného zákona. Vykonaným dokazovaním nebola preukázaná moja vina. Súd uznal moju vinu na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a jednostranného vyhodnotenia dôkazov v neprospech obžalovaného. O skutkových zisteniach súdu

prvého stupňa sú značné pochybnosti, pretože súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Podľa môjho názoru však prvostupňový súd správne rozhodol na rozdiel od obžaloby, keď vypustil právnu kvalifikáciu subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona, ktorý mu za vinu kládla obžaloba. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu sa uvádza, že súd neuveril tvrdeniu obžalovaného, že nevedel, že predkladá falšované doklady a že bol podvedený. Vychádzal pritom zo zistenia, že spoločnosť R. s.r.o. sa zaoberá stavebnou činnosťou a nemala podanú žiadnu inzerciu na predaj a v rámci predaja nezabezpečuje rozvoz. Obžalovaný pritom samotnú kúpu a nájdenie inzerátu opisoval veľmi jednoducho a všeobecne, že našiel inzerát, telefonoval naň a potom došlo k dodaniu tovaru. Pritom bol dohodou viazaný na splnenie prísnych kritérií, pokiaľ ide o vydokladovanie použitia príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť. Pre súd bolo nedôveryhodné, že obžalovaný nevykonával žiadnu obhliadku stroja pred samotnou kúpou, ale stačilo mu jeho telefonické objednanie. Spoločnosť, ktorá mala tovar dodať sa nezaoberala prácou s drevinami ale stavebnou činnosťou. Keď spoločnosť nemá podanú žiadnu inzerciu na predaj, je potom nutné tvrdenia obžalovaného považovať za klamstvo, že inzerciu našiel na internete. S takýmto záverom súdu nie je možné súhlasiť, pretože ide o dohady a nie skutočný stav veci. Poukazujem na to, že v prípravnom konaní neboli zabezpečené zo strany orgánov činných v trestnom konaní dôkazy, ktoré by zodpovedali objektívnemu stavu veci. Obžaloba, ako aj súd, sa uspokojili len s písomnou správou spoločnosti R., s.r.o. z 18.10.2016, z ktorej vyplýva, že uvedená spoločnosť je stavebná firma, ktorá sa zaoberá stavebnými prácami a nie predajnou činnosťou, nedisponuje registračnou pokladňou a pokladničné bloky predložené obžalovaným neboli vydané ich spoločnosťou. Taktiež vylúčili existenciu inzerátu. V priebehu celého dokazovania neboli vypočutí zástupcovia spoločnosti R. s.r.o., aj napriek tomu, že ich správa bola podaná pred vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Voči týmto tvrdeniam spoločnosti R. s.r.o. som nemal možnosť sa obhajovať. Poukazoval som na predmet činnosti tejto spoločnosti, ktorou je aj veľkoobchod a maloobchod. Orgány činné v trestnom konaní bez vykonania dokazovania uverili skutočnostiam v správe spoločnosti R. s.r.o. a jednostranne vyhodnotili moje tvrdenie za nepravdivé. V tejto súvislosti chcem poukázať na porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností ustanovenej v § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Obdobne neboli preverené tvrdenia týkajúce sa registračnej pokladne a zverejnenia inzerátu. Moje tvrdenia boli potvrdené svedkami, že motorovú pílu, krovínorez a štiepkovací stroj som riadne zakúpil, zaplatil kúpnu cenu a doložil som o tom listinné dôkazy vytvorené predávajúcim. Neobstojí ani tvrdenie prvostupňového súdu, že nevykonával obhliadku stroja pred jeho kúpou, pričom poukazujem v tejto súvislosti na § 7 ods. 1 a nasl. zák. č. 102/2014 o ochrane spotrebiteľa. Nemal som možnosť si overiť, či spoločnosť R. s.r.o. disponuje alebo nedisponuje registračnou pokladňou, zostávalo mi len dúfať, že takto vystavené doklady sú pravé. Konal som v dobrej viere za účelom splnenia podmienok uzavretej dohody o poskytnutí príspevku na samostatne zárobkovú činnosť. Skutočnosť, že doklady, ktoré som predložil na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava boli falošné, som sa dozvedel až pri finančnej kontrole 26.02.2016 s prerušením do 05.04.2016. Voči týmto nedostatkom som podal námietky práve z toho dôvodu, že som nemal žiadnu vedomosť, že tieto predložené doklady sú nepravdivé. Táto kontrola bola vykonaná iba ako dokladová kontrola, pričom fyzická kontrola strojov, či ich vlastným sa neuskutočnila, hoci som o túto kontrolu žiadal. Orgány činné v trestnom konaní nepreverili a nezisťovali telefonický kontakt na osobu, ktorý je uvedený na dodacom liste a ktorá predmetné stroje priviezla. Namiesto toho súd jednostranne a v neprospech obžalovaného zaujal úvahu, že predávajúci subjekt by svoju totožnosť skrýval a nenechával by na seba kontakt pri prvom predaji. Takýto subjekt by mal záujem svoju skutočnosť úplne skryť, aby sa vyhol v budúcnosti prípadnému kontaktovaniu zo strany predávajúceho. Pre súd tieto úvahy priniesli jediné možné vysvetlenie, že obžalovaný sa snažil iba formálne vydokladovať kúpu tak, aby splnil podmienky dohody o poskytnutí príspevku. Súd nemôže v rámci úvah vysloviť záver, že by išlo o fingovanú kúpu, ale určite môže vysloviť záver, že išlo o kúpu, ktorá sa nekonala tak, ako to obžalovaný dokladoval. V tomto smere aj prípadné výpovede svedkov nie je možné považovať za vyslovene lživé, nakoľko nie je možné vylúčiť, že skutočne obžalovaný na internete kúpil tieto stroje, že mu boli dodané bielou dodávkou, ale určite mu neboli dodané spoločnosťou R. s.r.o. Súd mal vzhľadom na predchádzajúce úvahy za to, že obžalovaný aj vedel, že nejde o kúpu tovaru v zmysle dojednania s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny od menovanej spoločnosti. Už samotný tento záver súdu svedčí o tom, že v danej veci sú značné pochybnosti aj zo strany súdu o tom, či som úmyselne a vedome predkladal doklady, o ktorých som mal vedieť, že sú falošné. Všetky úkony spojené

s kúpou strojov pre naplnenie podmienok dohody boli uskutočnené v súlade s podmienkami uzavretej dohody a dodatkov, pričom som nevedel, že predkladám nepravdivé, resp. falošné doklady. Doposiaľ nebolo v konaní falšovanie preukázané. Na základe kontroly na odporúčenie pracovníkov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a nie pod tlakom trestného stíhania, som vrátil poskytnutý príspevok v plnej výške 4.228,96,-€ na účet poskytovateľa 25.05.2016. Aj táto skutočnosť svedčí o mojej dobromyseľnosti. Poukázal som na skutočnosť, že som podnikal v rámci objednávok a možností v zmysle dohody a s prihliadnutím na región, v ktorom žijem. Podnikanie som ukončil po období jedného roka od uplynutia doby, na ktorú bola dohoda uzavretá. Trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Trestného zákona je deliktom úmyselným, trestná zodpovednosť v prípade uvedeného omylu neprichádza do úvahy. Ak by však odvolací súd dospel k záveru o mojom zavinení, dávam do pozornosti ustanovenie § 10 ods. 2 Trestného zákona. Prvostupňový súd len formálne v rozpore s ustanovením § 10 ods. 2 Trestného zákona uviedol okolnosti, pre ktoré považuje posúdenie materiálneho korektívu za nenaplnené a pritom svoje rozhodnutie náležite ku skutočnostiam uvedených v § 10 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú dané z výsledkov dokazovania, neodôvodňuje". Na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci jeho odvolaniu vyhovel a oslobodil ho spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku.

Prokurátor svoje písomné odvolanie z 23. januára 2018 odôvodnil tak, že: „Súd vypustil právnu kvalifikáciu konania obžalovaného ako trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona. Súd svoj postup odôvodnil tým, že žiadny vykonaný dôkaz nie je možné vykladať tak, že by obžalovaný Y. R. už v čase, keď podal žiadosť o poskytnutie príspevku na výkon samostatnej zárobkovej činnosti chcel jeho použitie preukazovať falšovanými dokladmi. Súd sa priklonil k záveru, že tento úmysel vznikol až dodatočne. S uvedeným rozhodnutím sa nestotožňujem, hoci je pravdou, že obžalovaný podmienky na poskytnutie príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť splnil. Išlo však iba o formálne podmienky a poskytovateľ ich posudzoval rýdzo len po formálnej stránke. Samotné poskytnutie príspevku má však aj materiálne aspekty, ktoré nie je možné posudzovať pred samotným poskytnutím príspevku. Prvým je, že použitie príspevku musí byť spojené so skutočným výkonom samostatnej zárobkovej činnosti počas presne špecifikovanej doby a druhým, že tento príspevok musí byť použitý v súlade s predloženým podnikateľským zámerom. Pokiaľ ide o posudzovanú vec, obžalovaný mal vykonávať samostatne zárobkovú činnosť - poskytovanie služieb v lesníctve a poľovníctve od 01.05.2013 nepretržite po dobu dvoch rokov odo dňa začatia. Neoddeliteľnou súčasťou tejto dohody je zoznam oprávnených výdavkov, ktorými boli kúpa štiepkovacieho stroja, úhrada sociálneho poistenia a úhrada zdravotného poistenia. Samotný príspevok bol poskytnutý 06.05.2013 na bankový účet obžalovaného a tento bol spotrebovaný v priebehu roka 2013 výberom v hotovosti. Z oprávnených výdavkov došlo iba k úhrade odvodov do zdravotného poistenia, a to z účtu manželky obžalovaného. V priebehu trestného konania bolo dokázané, že v priebehu rokov 2013 a 2014 obžalovaný mal vykonávať činnosť na poľnohospodárskych pozemkoch svojej manželky. V roku 2015 neboli zistené žiadne aktivity spojené s výkonom samostatnej zárobkovej činnosti v zmysle dohody. Ani jedna z uvedených aktivít nebola spojená s použitím štiepkovacieho stroja, k nákupu ktorého bol finančný príspevok určený. Až tesne pred uplynutím minimálnej doby na výkon samostatnej zárobkovej činnosti požiadal obžalovaný 27.03.2015 o zmenu v kalkulácii podnikateľského zámeru v tom smere, že platby odvodov do sociálnej poisťovne žiadal zmeniť na nákup motorovej pily a krovínorezu. V tomto smere bol aj 20.04.2015 uzavretý Dodatok č. 2 k dohode č. XX/XX/XXXX. Dňa 08.01.2015 vykázal obžalovaný nákup štiepkovacieho stroja a po uzavretí Dodatku č. 2 aj nákup motorovej pily a krovínorezu, pričom sa nákup od deklarovaného predajcu neuskutočnil a obžalovaný ho preukázal nepravdivými dokladmi. Nemožno opomenúť ani fakt, že poskytnutý finančný príspevok v tom čase už minul a nové finančné zdroje si samostatnou zárobkovou činnosťou nevytvoril. Na základe vykonaných dôkazov možno konštatovať, že obžalovaný počas doby vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, na ktorú sa zaviazal, vykonával iba formálne, poskytnutý finančný príspevok nepoužil na účel v zmysle podmienok dohody o poskytnutí príspevku a aby sa vyhol povinnosti poskytnuté peniaze vrátiť simuloval dodatočné náklady. Konal tým v rozpore s relevantnými ustanoveniami zák. č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci a zákona č. 5/2004 o službách v zamestnanosti. Z uvedených dôvodov bolo preto na mieste kvalifikovať konanie obžalovaného aj ako prečin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona. Súd prvého stupňa sa s týmito skutočnosťami nevysporiadal a v dôsledku toho došlo

k nesprávnej aplikácii ustanovení Trestného zákona."

Na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. b) a písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného Y. R. je dôvodné vo vzťahu k ustanoveniu o použití materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona a odvolanie prokurátora dôvodné nie je.

Najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení v § 2 Trestného poriadku, najmä zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7 Trestného poriadku, práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Trestného poriadku, náležitého zistenia skutkového stavu veci - § 2 ods. 10 Trestného poriadku, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku, i rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Špecializovaný trestný súd však pri svojom rozhodovaní nedostatočne zohľadnil ustanovenie § 10 ods. 2 Trestného zákona o použití materiálneho korektívu, ktorý súd obligatórne preskúmava pri prečinoch.

V predmetnej veci najvyšší súd skúmal, či konaním obžalovaného Y. R. tvoriacim skutkovú vetu odsudzujúceho rozsudku boli naplnené všetky t. j. formálne znaky i materiálny znak skutkovej podstaty prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona a dospel k záveru, že formálne znaky boli naplnené avšak materiálny znak nie. Tu najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 8 Trestného zákona, podľa ktorého trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pojmom znaky uvedené v tomto zákone sa rozumejú znaky objektívnej a subjektívnej povahy, ktoré tvoria tzv. skutkovú podstatu trestného činu (súhrn znakov, ktoré charakterizujú ľudské konanie a jeho následok ako trestný čin), pričom všetky sú rovnako nevyhnutné a rovnocenné.

Z hľadiska obsahu, každá skutková podstata trestného činu vyjadruje všetky podstatné znaky a črty nevyhnutné na posúdenie, či konkrétny spáchaný skutok možno pokladať za trestný čin. Ide o súhrn znakov možných ľudských aktivít, ktorých splnením vzniká trestná zodpovednosť. Znaky trestných činov uvedené v Trestnom zákone vyjadrujú možnosť vzniku takto klasifikovaných skutkov (predvídanie možnosti vzniku), ako aj nevyhnutnosť podradiť ich pod príslušné skutkové podstaty trestných činov a použiť právne následky uvedené v Trestnom zákone. Súhrn znakov jednotlivých skutkových podstát trestných činov odráža konkrétny skutok z hľadiska kvantity a kvality. Trestná zodpovednosť vzniká na základe existencie spáchaného skutku, ktorý vykazuje znaky skutkovej podstaty trestného činu. Okrem formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorými sú objekt (záujem, hodnota, či spoločenský vzťah chránený trestným právom), objektívna stránka (konanie vrátane opomenutia, následok a príčinná súvislosť medzi konaním a následkom), subjekt (páchateľ) a subjektívna stránka (zavinenie, niekedy aj pohnútky - motív) sa na vyvodenie trestnej zodpovednosti pri prečine vyžaduje aj naplnenie tzv. materiálneho korektívu, ktorý je vyjadrený v ustanovení § 10 ods. 2 Trestného zákona.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho

následky, okolností za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska naplňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečinu je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu pri prečinoch má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny).

Na posúdenie závažnosti určitého protispoločenského konania majú vplyv a závažnosť prečinu určujú nasledovné skutočnosti:

a/ spôsob vykonania činu a jeho následky,

b/ okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný (pôjde najmä o poľahčujúce a priťažujúce okolnosti - § 36 a § 37 Trestného zákona),

c/ miera zavinenia a pohnútku páchatel'a.

Kritériá, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinu, sa týkajú konania a následku (test objektívnej stránky) a miery zavinenia v prípade pohnútky (t. j. subjektívnej stránky) sú také rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu, resp. činu vykazujúceho znaky prečinu. Uvedené kritériá pritom nemožno hodnotiť izolovane bez toho, aby niektoré boli preceňované na úkor iných. Závažnosť niektorého protispoločenského konania býva spravidla deliacou čiarou medzi trestným činom a priestupkom.

V predmetnej veci najvyšší súd dospel k zhodnému záveru ako Špecializovaný trestný súd a teda, že konaním obžalovaného boli naplnené všetky formálne znaky skutkovej podstaty prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona, pretože ako poberateľ príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť deklaroval časť oprávnených výdavkov (na nákup štiepkovacieho stroja, krovinoresu a motorovej píly) predložením falšovaných údajov, čím umožnil spreneveru prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev, nakoľko z týchto prostriedkov došlo k vyplateniu kúpnej ceny. Keďže ide o úmyselný prečin, najvyšší súd má taktiež za to, že obžalovaný konal v nepriamom úmysle v zmysle § 15 písm. b) Trestného zákona. Obžalovaný vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený. Tento záver je možné vyvodiť z dohody o poskytnutí príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, ktorú obžalovaný podpísal, v rámci ktorej bol poučený a zaviazal sa vynaložené náklady preukázať účtovnými dokladmi, o ktorých nebude oprávnená pochybnosť. V danom prípade najvyšší súd vzhľadom na pochybnosť aj o tej skutočnosti, že obžalovaný si kúpil predmetné nástroje cez inzerciu a podľa jeho výpovede, ako aj výpovedí svedkov, mu boli dodané stroje nezabalené (okrem motorovej píly), nikdy neboli predložené záručné listy od daných strojov, ale iba falošné doklady, z čoho možno vyvodiť záver, že nešlo o úplne nové stroje. Hoci obžalovaný vo svojej výpovedi tvrdil, že stroje boli úplne nové, mohlo ísť o stroje zánovné avšak nie nové, čo je v rozpore so schémou De minimis 1/2007 na podporu zamestnanosti, na základe ktorej bol poskytnutý príspevok obžalovanému, kde je uvedené, že za oprávnené výdavky sa nepovažujú výdavky použité na nákup použitého zariadenia. Aj táto okolnosť dokumentuje naplnenie formálnych znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu.

Z predloženého spisu vyplýva nasledovné. Pokiaľ ide o spôsob vykonania činu a jeho následky najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že obžalovaný predmetné stroje kúpil (pokiaľ nebola vykonaná fyzická kontrola týchto strojov zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, nemožno vysloviť záver, že kúpa bola fiktívna), čo napokon potvrdzujú aj výpovede svedkov R. R., H. D. a Y. R. ml., čo zdokladoval bločkami z registračnej pokladne a dodacími listami (č. l. 140 -145) a po následnej kontrole zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, keď vyšlo najavo, že ním poskytnuté doklady sú nepravdivé, poskytnutý príspevok dobrovoľne vrátil na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava.

U obžalovaného boli zistené poľahčujúce okolnosti uvedené podľa § 36 písm. j), písm. k) Trestného

zákona, a teda že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život a dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu. Obžalovaný nebol prejednávany v komisiách obecného úradu v mieste jeho bydliska, nemá záznam v registri trestov. Obžalovaný dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu v plnom rozsahu a to dva dni pred podaním trestného oznámenia zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava. V prípade dobrovoľného nahradenia škody Trestný zákon predpokladá zánik trestnosti účinnou ľútosťou v zmysle § 85 písm. a) Trestného zákona, čo však v danom prípade nebolo možné použiť, nakoľko toto ustanovenie taxatívne vymenúva trestné činy, pri ktorých je uplatnenie účinnej ľútosti možné. Trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev v danom ustanovení síce uvedený je, avšak jedná sa o nedbanlivostný trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 263 Trestného zákona.

Čo sa týka predloženia nepravdivých dokladov o kúpe predmetných strojov, správne Špecializovaný trestný súd uviedol, že obžalovanému nič nebránilo domáhať sa zmeny dohody a určenie inej výšky oprávnených nákladov, ak nemohol obstarat' stroje v cenách ako bolo určené. Skutočnosť, že príspevok na samostatne zárobkovú činnosť vo výške 4.228,96,-€ bol obžalovaným v plnom rozsahu vrátený 25.05.2016 (dva dni pred oznámením z podozrenia trestného činu zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava) dáva v spojení s ďalšími okolnosťami prípadu, podklad na vyslovenie záveru, že závažnosť jeho konania bola nepatrná a teda nedosiahla intenzitu potrebnú na konštatovanie naplnenia aj materiálneho korektívu prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona.

V súhrnne vyššie uvedených skutočností dospel najvyšší súd k záveru, že konaním obžalovaného Y. R. opísaným v skutkovej vete obžaloby nedošlo k naplneniu materiálneho znaku skutkovej podstaty prečinu podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona.

Čo sa týka ostatných námietok obžalovaného, s týmito skutočnosťami sa správne vysporiadal Špecializovaný trestný súd vo svojom rozhodnutí a najvyšší súd sa s nimi stotožňuje. Pokiaľ ide o odvolanie prokurátora, ktorým sa domáhal kvalifikovania skutku aj ako prečinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona k tomu najvyšší súd poznamenáva.

Podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona, kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia.

Špecializovaný trestný súd správne vypustil právnu kvalifikáciu trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona. Vykonanými dôkazmi nebol preukázaný úmysel obžalovaného vylákať príspevok na samostatne zárobkovú činnosť v čase uzatvorenia zmluvy o poskytnutí príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť pod č. XX/XX/XXXX. Vylákание príspevku je pritom obligatórnym znakom skutkovej podstaty tohto prečinu - v prípade objektívnej stránky sa na trestnosť páchatel'a vyžaduje, aby uvedené plnenie od oprávneného subjektu vylákal tým, že predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade s príslušným zákonom alebo osobitným právnym predpisom, ktoré určujú spôsob ich poskytovania. Môže ísť o konanie, opomenutie, ale aj o konkludentné konanie. Obžalovaný splnil všetky podmienky na poskytnutie príspevku, nepredstieral žiadne okolnosti, ktorými by vylákal poskytnutie príspevku na samostatne zárobkovú činnosť od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, čo bolo jednoznačne potvrdené aj zástupcom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava. Nepravdivé doklady o nákupe strojov boli predložené až následne, t. j. v roku 2016, čo je necelé tri roky od uzatvorenia pôvodnej zmluvy a vyplatení predmetného príspevku.

Pokiaľ ide o prečin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona, tak na trestnosť páchatel'a sa vyžaduje, aby uvedené plnenie od oprávneného subjektu vylákal tým, že predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade s príslušným zákonom alebo osobitným právnym predpisom, ktoré určujú spôsob ich poskytovania, čo v danom prípade nebolo zistené, preukázané a ani dokázané. Preto

najvyšší súd vyhodnotil túto námietku prokurátora ako nedôvodnú a konštatuje, že prokurátorovi sa nepodarilo preukázať a dokázať objektívnu a ani subjektívnu stránku skutkovej podstaty tohto prečinu

Po zhodnotení vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach, odvolací súd dospel k záveru, že konaním obžalovaného opísaným v skutkovej vete rozsudku Špecializovaného trestného súdu boli naplnené všetky formálne znaky skutkovej podstaty prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona, na druhej strane, ale nebol naplnený materiálny korektív tohto prečinu, pretože závažnosť tam opísaného konania s ohľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je nepatrná.

S poukazom na ustanovenie § 288 ods. 3 Trestného poriadku, ak súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, obligatórne odkáže poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces. V predmetnej veci, vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný poskytnutý príspevok vrátil v celom rozsahu, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava ako poškodená strana, si nárok na náhradu škody neuplatnil v trestnom konaní a preto najvyšší súd nerozhodoval o takomto nároku poškodeného.

Keďže boli splnené podmienky na rozhodnutie veci priamo odvolacím súdom (§ 322 ods. 3 Trestného poriadku), tento obžalovaného Y. R. oslobodil spod obžaloby postupom podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.